

MEZIOBOROVÉ VÝZKUMNÉ PROJEKTY

Průběžná zpráva za rok 2014

Evidenční číslo projektu: MUNI/M/0012/2013

Hlavní řešitel: prof. PhDr. Marie Vítková, CSc.
Pracoviště: Katedra speciální pedagogiky Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity
Kontaktní adresa: Poříčí 9, 603 00 Brno

Název projektu: Inkluze ve škole jako interdisciplinární problém. Východiska, podmínky a strategie realizace

Stručný popis průběžného řešení (max. 500 slov):

Druhý rok řešení projektu postupoval podle zpracovaného harmonogramu činností a byl zaměřen na řešení plánovaných výzkumných šetření, prezentaci výsledků na konferencích zejména v zahraničí, v odborných časopisech a odborných knihách. Společná setkání se konala: 4.2.2014, 10.6. 2014, 3. 2. 2015.

Tým FF MU

Zpráva ze šetření realizovaného týmem z Ústavu pedagogických věd FF MU, vedeným prof. Milanem Polem. Ve druhém roce řešení projektu (2014) jsme se zaměřili především na realizaci výzkumu přímo ve vybraných základních školách.

V první fázi jsme zkontaktovali pracovníky z vedení tří škol, kteří nám usnadnili „vstup do terénu“, umožnili kontakt s učiteli a přístup k vybraným dokumentům školy (školní vzdělávací programy, metodické materiály, vnitřní řady apod.). Ve vybraných školách jsme realizovali celkem 24 rozhovorů s vedením škol, učiteli, vychovateli, výchovnými poradci i školními psychology. Zároveň jsme připravili a v těchto školách distribuovali dotazník zaměřený na připravenost k inkluzivnímu vzdělávání (inspirace Ainscow).

Ve druhé fázi jsme zajistili přepisy rozhovorů a analyzovali jsme získaná data za využití postupů užívaných ve kvalitativních výzkumech (kódování). Data z dotazníků jsme zpracovali v programu Statistika.

Ve třetí fázi jsme se zaměřili na dohledávání dat, jejich konzultace s externími odborníky, na interpretace dat a psaní prvních textů. Pro školy jsme připravili zprávy z dotazníkového šetření. Získaná dílčí data jsme prezentovali na tuzemských i zahraničních konferencích (viz účtování a výstupy) a připravili jsme odborný článek do časopisu *Studia Paedagogica*.

V roce 2015 budeme navazovat dalšími interpretacemi dat, dohledáváním a zpřesňováním dat a výsledků. Připravíme souhrnnou publikaci a výsledky budeme prezentovat na konferencích v ČR i v zahraničí.

Tým LF MU - Kapitoly v monografiích:

Medicínská východiska: Regresivní poruchy řeči v dětské neurologii. Kazuistiky (Ošlejšková), Řeč jako základní komunikační prostředek (Šlapák). In Klenková, J. et al. 2014, s. 19-46. ISBN 978-80-2107487-3.

Klinický obraz nemoci: Dětská mozková obrna (Ošlejšková), Dítě a sluch (Šlapák). In Pipeková, J., Vítková, M. et al. 2014.

Tým PdF MU – Monografie a kapitoly v monografiích

Monografie – téma inkluzivní didaktiky, vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, se specifickými poruchami učení a s lehkým mentálním postižením, téma s mentálním postižením, tělesným postižením a více vadami (viz níže), z toho čtyři publikace v anglickém jazyce vzhledem k většímu počtu magisterských a doktorských studentů v programu AJ (ERASMUS MUNDUS).

Kapitoly v monografiích se zaměřením na psychologii: Psychologická východiska. Psychologické aspekty vývoje řeči (Řehulka). In Klenková, J. et al. 2014, s. 7-18.

Psychologická východiska se zřetelem na otázky mentálního postižení (Řehulka) In Pipeková, J., Vítková, M. et al. 2014.

Mentální postižení – sociologická perspektiva (Pančocha, Slepíčková, Vaňurová) In Pipeková, J., Vítková, M. et al. 2014.

Výzkumné projekty v monografiích

Strategie při realizaci sexuální výchovy u žáků s těžkým postižením (Džambíková – magisterský student, Bazalová), In Pipeková, J., Vítková, M. et al. 2014.

Approaches to the development of communication skills for adults with severe disabilities (Kopečný, doktorand). In Vítková, M., Kopečný, P. 2014, s. 127-160.

Comparison of attitudes of school management to facilitators of inclusive education for students with visual disabilities (Vrubel, doktorand). In Bartoňová, M., Vítková, M., Vrubel, M. 2014, s. 121-136

Seznam průběžných výsledků projektu:

Odborné publikace byly napsány ve spolupráci řešitelů projektu a doktorandů, vydány v rámci řešení mezioborového výzkumného projektu MUNI/M/0012/2013 a s finanční podporou institucionálního rozvojového plánu PdF MU.

KLENKOVÁ, J. et al. *Inkluze žáků s narušenou komunikační schopností a žáků se sluchovým postižením. Psychologické, medicínské a speciálněpedagogické souvislosti. Inclusion of Pupils Disordered Communication Ability and with Hearing Impairment.* 1. vyd. Brno: MU, 2014, 156 s. ISBN 978-80-210-7487-3.

PIPEKOVÁ, J., VÍTKOVÁ, M. et al. *Od edukace k sociální inkluzi osob se zdravotním postižením se zaměřením na mentální postižení. From Education to Social Inclusion of People with Health Disabilities, Focused on Mental Handicap.* Brno: MU, 2014, v tisku.

BARTOŇOVÁ, M. *Approaches to Students with Learning Disorders in Inclusive School Environment.* 1. vyd. Brno: MU, 2014, 163 s. ISBN 978-80-210-7110-0.

BARTOŇOVÁ, M. *Students with Intellectual Disability in Inclusive Education Settings.* 1. vyd. Brno: MU, 2014, 173 s. ISBN 978-80-210-6817-9.

BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M., VRUBEL, M. *Inclusion in Education for Students with Special Educational Needs from the Perspective of Research.* 1. vyd. Brno: MU, 2014, 161 s. ISBN 978-80-210-7152-0.

VÍTKOVÁ, M., KOPEČNÝ, P. *Strategies in the Education of Students with Severe Disabilities Extending Into Young Adulthood.* 1. vyd. Brno: MU, 2014, 192 s. ISBN 978-80-210-7194-0.

PIPEKOVÁ, J., VÍTKOVÁ, M. *Social Inclusion of People with Intellectual Disabilities.* 1. vyd. 2015

Články v recenzovaných časopisech u nás i v zahraničí

BARTOŇOVÁ, M. Basic cognitive strategies and fading process in pupils with specific learning disabilities. In *Journal of Expertise People*, Olomouc : PdF Palacky University Olomouc, Institute of Special Education Studies, Volume 1, N.4, 2014 s. 51-64. ISSN 1805-4978.

BARTOŇOVÁ, M. Aspects of inclusive education within the Czech education system In *International Journal of Developmental Disabilities*. The British Society for Developmental Disabilities 2015, London, v tisku.

BARTOŇOVÁ, M. Planning the Education Process for Students with Specific Learning Disabilities In J. PEHOFFER *ph publico: impulse aus wissenschaft und forschung* 6. Eisenstadt: PH Burgerland, Juni, 2014. s. 21-28. ISBN 978-385253-487-9.

MÁROVÁ, I., PANČOCHA, K., PŘINOSILOVÁ, D. Syndrom vyhoření u pedagogických pracovníků základních škol speciálních. In *Speciální pedagogika* 1/2015, v tisku.

PROCHÁZKOVÁ, L. Podpora mladých lidí při volbě povolání se zaměřením na Jugendcoaching, formu podpory v Rakousku In *Speciální pedagogika*, 4/2014, v tisku.

TRNKOVÁ, K., HLOUŠKOVÁ, L., LAZAROVÁ, B., POL, M. Diverzita žáků - téma pro vedení školy. In *Studia paedagogica*, 2015. (recenzní řízení).

ŠLAPÁK, I. Záněty dýchacích cest u dětí. Příloha *Zdravotnických novin*, 9/2014, ISSN 0044-1996, str. 10-14

Konference

BARTOŇOVÁ, M., PIPEKOVÁ, J., VÍTKOVÁ, M. Německo, Leipzig, nadregionální konference pro doktorandy a Dozentkonferenz der Körperbehinderte, konané ve dnech 14.9.-17.9. 2014. Pozvání byli také doktorandi z PdF MU (cesta byla hrazena ze stipendia, poskytnutého z FRMU, řešitelka projektu Bartoňová), kteří představili na postrech v angličtině nebo němčiny svoje projekty, v roce 2015 přijedou do Brna němečtí doktorandi. Součástí programu konference docentů byl dostatečný prostor pro představení výzkumů realizovaných přítomnými vysokými školami, což se týkalo i našeho mezioborového výzkumného projektu.

BARTOŇOVÁ, M., PIPEKOVÁ, J., VÍTKOVÁ, M. Německo, Berlin, Humboldt Universität zu Berlin, 49. Arbeitstagungen der Dozent/innen der Sonderpädagogik deutschsprachiger Länder, konaných ve dnech 25.9.-28.9. 2014. Symposia a pracovní skupiny probíhaly paralelně. Z bohaté nabídky nás zaujalo téma, které se zabývalo změnami v učitelství připravě se zřetelem na inkluzivní vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole hlavního vzdělávacího proudu – zavedení nového oboru inkluzivní pedagogika do učitelství přípravy na sekundárních školách (prof. Gottfried Biewer, univerzita ve Vídni, Rakousko).

BARTOŇOVÁ, M., MÁROVÁ, I., SLEPIČKOVÁ, L., PANČOCHA, K., VÍTKOVÁ, M. Cyprus, Nicosia, mezinárodní vědecká konference EAPRIL, Conference 2014 *Where Practice and research on Learning and Development Meet*, konaná ve dnech 22.11-29.11. 2014. Příspěvek na téma *Inkluze a speciální vzdělávací potřeby*, vycházel z výzkumného šetření zaměřeného na názor veřejnosti v ČR na inkluzivní vzdělávání, který byl zpracovaný společně s Karlem Pančochou, přednesla Lenka Slepíčková. Součástí programu byla návštěva privátní Frederick University, založené v roce 2007, oficiální licenci získala v roce 2012 na bakalářské, magisterské a doktorské programy. Představeny byly tři školy – Škola humanitních a sociálních věd, Pedagogická škola a Škola zdravotní (nelékařské obory). V diskuzi jsme měli možnost představit naše studijní programy, výzkumné projekty a publikace vydané anglicky (Bartoňová, Vítková).

SLEPIČKOVÁ, L., PANČOCHA, K. *Inclusive Education and General Public Opinion : The case of the Czech Republic*. Překlad: Inkluzivní vzdělávání a veřejnost: Případová studie z České republiky

MÁROVÁ, I., SLEPIČKOVÁ, L. *Development of participatory teaching in Czech schools: Global Storylines method in practice*. Překlad: Rozvoj participativní výuky v českých školách: Metoda Global Storylines v praxi

Účast na uvedených třech konferencích byla hrazená z prostředků IRP PdF MU a konala se v rámci mezioborového výzkumného projektu MUNI/M/0012/2013.

ŘEHULKA, E. organizace konference *Škola a zdraví v 21. století*, 2. 12. 2014 PdF MU. Referát ŘEHULKA, E. *Zdravotní gramotnost*.

ŘEHULKA, E. Psychologická gramotnost In *Učíme psychologii / Teaching psychology*. Konference, 2014

TRNKOVÁ K., POL M., HLOUŠKOVÁ L. a B. LAZAROVÁ. Aiming at Inclusive Schools: Czech School Leaders' Perspectives. In European Conference of Educational Research. Porto, 2014.

HLOUŠKOVÁ L., TRNKOVÁ K., LAZAROVÁ B., POL, M. Inkluze v základní škole: případová studie. In *Pedagogický výzkum: spojnice mezi teorií a praxí*. Konference České asociace pedagogického výzkumu. Olomouc, 2014.

LAZAROVÁ, B., K. TRNKOVÁ, L. HLOUŠKOVÁ a M. POL. Akontabilita školních poradenských pracovišť? Z výzkumu inkluze ve školách. In *Đuričove dni*, Trnava 2014. 2014.

LAZAROVÁ, B., M. POL, L. HLOUŠKOVÁ a K. TRNKOVÁ. Inkluze s podmínkou: poradenská podpora pro inkluzivní vzdělávání. In *Psychológia - škola - inklúzia*. Bratislava, 2014.

Přednášky, která byly předneseny na odborných seminářích a kongresech. V uvedených prezentacích byly také prezentovány a rozebrány výsledky a problematika projektu ve vztahu k ORL onemocněním, včetně poruch sluchu, řeči a komunikace

ŠLAPÁK, I. *Klinické využití přípravku Tantum Protect*. Workshop : Onemocnění dýchacích cest, Dolní Morava, 10.-12.1.2014

ŠLAPÁK, I., SOBOTKOVÁ, K. *Uzlinový syndrom u dětí*. Opava, 4.4.2014 Odborný seminář

ŠLAPÁK, I. *Otitis media- slyšeli jsme všechno?* Seminář pro lékaře Brno 20.5.2014

ŠLAPÁK, I. *Otitis media- slyšeli jsme všechno?* Pediatrický seminář, Luhačovice 24.10.2014

ŠLAPÁK, I. *Indikace k endonazální endoskopické operaci v dětském věku – instr. kurz* 76.kongres české společnosti ORL, Ostrava 4.-6.6.2014

ŠLAPÁK, I. *Tonsilektomie za horka - metoda volby v léčbě peritonsilárního abscesu*. 76.kongres české společnosti ORL, Ostrava 4.-6.6.2014

OŠLEJŠKOVÁ H. *Problematika autismu (historické aspekty, klasifikační přístupy, diagnostika a diferenciální diagnostika v praxi, klinické projevy a možnosti terapie)*. Přednáška na konferenci „Pokroky lékařské vědy a posuzování zdravotního stavu v audiologii, psychiatrii, pneumologii, infekčních nemocí a interně“, 15.-16.4.2014, Brno

OŠLEJŠKOVÁ H., JUŘÍKOVÁ Z., JAMBRIKOVICHOVÁ, M. *Socioekonomický status u dospělých pacientů s poruchou autistického spektra v ČR a jeho srovnání s celosvětovými daty*. *Neurol. praxi*; 15 (Suppl. B): B18-B19. Přednáška na 48. česko-slovenských dnech dětské neurologie a 27. českém a slovenském epileptologickém sjezdu, 15.-17.5.2014, Praha

OŠLEJŠKOVÁ H., KOMÍNKOVÁ H. *Epileptologie v adolescenci*. *Neurol. praxi*; 15(Suppl. B): B22-B23. Přednáška na 48. česko-slovenských dnech dětské neurologie a 27. českém a slovenském epileptologickém sjezdu, 15.-17.5.2014, Praha

OŠLEJŠKOVÁ H. *Progresivní myoklonická epilepsie – diagnóza katastrofická pro pacienta, rodiče i zdravotníky*. *Pediatr. praxi* 2014;15(Suppl. A): A29-A30. Přednáška na Kongresu pediatriů a dětských sester, 16.-17.5.2014, Brno

OŠLEJŠKOVÁ H. *Epileptické a neepileptické záchvaty v dětství a adolescenci, celkový přehled a zajímavé kazuistiky*. Přednáška na 11. Českém pediatrickém kongresu s mezinárodní účastí, 18.-20.9.2014, Zlín

HORÁK O., MRÁZOVÁ L., DANHOFER P., OŠLEJŠKOVÁ H., STEHLÍKOVÁ K.: *Genetické epilepsie a epileptické encefalopatie v dětském věku*. 28. český a slovenský neurologický sjezd, 19.-22.11.2014, Ostrava

MRÁZOVÁ L., STEHLÍKOVÁ K., OŠLEJŠKOVÁ H.: *Možnosti diagnostiky vzácných nervosvalových onemocnění na molekulárně genetické úrovni*. 28. český a slovenský neurologický sjezd, 19.-22.11.2014, Ostrava

Zpráva o průběžném hospodaření (slovní komentář k výsledovce čerpání zakázek z INET, jenž je povinnou přílohou průběžné zprávy):

PDF

Cestovní náklady nebyly čerpány, finance byly přesunuty do rozpočtové kapitoly „**Služby**“ ve prospěch vydání publikace. Uvedený přesun byl předem schválen prorektorem pro výzkum

Služby: Byla vydána publikace Pipeková, Vítková: Od edukace k sociální inkluzi osob se zdrav. postižením se zaměřením na mentální postižení., v kapitole služby bylo celkem vyčerpáno 58 586,- Kč.

Osobní náklady byly čerpány ve výši 546 720 Kč. Vlivem formální chyby nedošlo ke zpracování žádosti o přeúčtování přečerpaných náhrad mezd a odpovídajících zákonných odvodů za měsíc 12/2014 ve výši 14 092,56 Kč na zakázku 1111 shodné činnosti 2112 (Institucionální podpora VaV), která tak naopak skončila se 14 tis. rezervou. Vzhledem ke skutečnosti, že jsme chybu v zaúčtování zakázek objevili až po účetní uzávěrce, nešlo již tuto skutečnost účetně opravit ve výsledovce projektu. Skutečné čerpání ON proběhlo jen do výše 100% schválené dotace.

Finanční prostředky byly čerpány podle plánu, FÚUP nebyl tvořen.

FF

Cestovné tuzemské 9 298,14

Vynaložené náklady na tuzemské cestovné se týkaly především cest spojených s realizací šetření v základních školách. Každou ze škol bylo třeba navštívit 4 - 5 krát.

Z těchto zdrojů byla také financovaná aktivní účast dvou výzkumníků na konferenci ČAPV v Olomouci (Trnková, Hloušková).

Cestovné zahraniční 42 819,49

Dr. Trnková a prof. Pol se zúčastnili konference ECER v Portu, kde prezentovali dílčí data z výzkumu.

Služby

Konferenční poplatky tuzemské a zahraniční: Ze Služeb byly financovány konferenční poplatky na konferenci ČAPV (Trnková, Hloušková) – **2 800,-** a konferenční poplatky zahraniční na konferenci ECER (Trnková, Pol) – **11 116,05**.

Překlady: překlady se týkaly zahraničních konferenčních příspěvků (z ČJ do AJ), jazykových korektur prezentací na zahraniční konferenci) **9 801,-** a korektur připravovaného textu do zahraničního časopisu **17 424,-**

Tiskařské práce: Příprava dotazníků pro školy – **83,00**

Ubytování ECER – konference: Ubytování na konferenci v Portu bylo hrazeno fakturou **15 314,83**

Mzdové náklady

Odměny – Pol, Lazarová, Trnková, Hloušková – podle plánu - **207 187,-**

Zákonné pojištění bylo čerpáno podle plánu

18 646,77 (zdravotní) a 46 349,25 (sociální)

Dále (**tvorba sociálního fondu, kurzové ztráty, režie, haléřové vyrovnání, bankovní poplatky** viz Výsledovka INET).

Tvorba FÚUP – převod do příštího roku **10 675,88**

LF

Finanční prostředky byly čerpány podle plánu.

Během realizace projektu v roce 2014 došlo na LF k těmto nepodstatným změnám a přesunům v rámci schváleného rozpočtu:

1. V položce Drobný hmotný majetek byly pořízeny 2 ks velkokapacitních USB, které slouží realizačnímu týmu projektu jako záložní zdroje statistických dat.
2. V položce Kancelářský a ostatní spotřební materiál byla pořízena odborná literatura k získání informací pro Klinikou dětské neurologie.
3. U položky Služby došlo k jejímu navýšení tak, aby mohlo být provedeno plánované odborné zpracování dat, které použijeme v neurologické části publikací.
4. V období leden – červen 2014 došlo v rámci projektu k uzavření DPP s MUDr. Janem Papežem, lékařem Pediatrické kliniky FN Brno. Odborně znalosti dr. Papeže jsme využili k přípravě plánovaných publikací s problematikou neurologických postižení dětí. Dr. Papež se rovněž aktivně zúčastnil Mezinárodní konference World Congress on Controversies in Pediatrics v Praze, kde mimo jiné představil náš mezioborový projekt a pohovořil s účastníky konference o jeho úspěšné realizaci.

Plán čerpání mzdových nákladů zůstal beze změn stejně jako ostatní položky rozpočtu, které byly vyčerpány v souladu s plánem.

Změny v obsahovém řešení projektu:

PdF - Nebyly

FF - Nedošlo k žádným změnám v řešení projektu a ani pro rok 2015 nepředpokládáme žádné změny oproti plánu.

LF - Nebyly

Případné personální změny (za minulé období a plánované):

K 31.12.2014 ukončila svoji činnost v projektu doc. PaedDr. Jiřina Klenková, Ph.D. Důvodem bylo přestěhování do Prahy. Plánovanou publikaci dokončila.

Za FF – Nejsou

Za LF nejsou

Příloha:

Výsledovka čerpání z INETu